TOVERI
(THE COMRADE)

The organ of the Finnish workers in the Western States. The only Finnish Daily in the West. Published daily, except Sunday, at Astoria, Oregon, by the Western Workmen's Publishing Society.

Office 7th and Commercial St., opposite Post Office

Post Office Address: Toveri, Box 99, Astoria, Ore.

EDITORIAL STAFF
Sulo Syvänen, Alex Sevo, A. N. Koskela, K. E. Heikkinen ja Geo. Gratchef (vastaava)

Phones: Office 365; Editorial Department 832.

Entered as second-class mail matter July 13, 1912, at the Post Office at Astoria, Oregon, under the Act of March 3, 1879.

Miten farmareita "avustetaan"

Tämän kuun 4 päivänä hyväksyttiin senaatissa hallituksen taholta esitetty lakiehdotus, jonka tarkotuksen sanottiin olevan "avustaa tämän maan maanviljelijät ylös siitä ahdinkotilasta, mihin he olosuhteiden pakosta ovat joutuneet." Tämän lakiehdotuksen esittäminen tapahtui sen takia, että senaattori Norris oli esittänyt ennemmin lakiehdotuksen, jonka laiksi tultua hallitus olisi ostanut maanviljelystuotteita suoranaisesti farmareilta sekä sen jälkeen myynyt niitä ulkomaille. Itsestään selvää oli ettei tuollainen menettely saanut rahapääoman siunausta — ja ilman juuri tuota siunausta ei mitään lakia voida maassamme enää laatia. Ei voitu laatia edes sotilasten korvauslakiakaan.

Ja koska rahapääoma on aivan tyytyväinen nyt senaatissa hyväksyttyyn lakiehdotukseen, niin kannattaa siihen hiukan tutustua, nähdäksemme, onko siitä todellista apua maanviljelijöille vai ei.

Lakiehdotuksessa sanotaan että sodanaikaisen rahastuskorporatsionin varoista — jotka lainojen avulla voidaan kohottaa 2,500,000,000 dollariin saakka — saavat pankkien välityksellä kiinnitys ("morketti") lainoja, joiden takuutena on maanviljelystuotteita, seuraavat henkilöt tai liikkeenharjottajat:

a) Liikkeenvälittäjät, tuotteiden markkinoille hankkijat ja maanviljelijäin yhdistykset;

b) sellaiset ulkomailla olevat liikkeenvälittäjät, jotka kuluttavat rahat tässä maassa ja

c) pankit, pankkiirit ja kiinteimistölainaajat.

Se sanamuoto, missä määrätään, mitkä tuotteiden välittäjät ovat kysymyksessä, sanoo: Ne henkilöt, liikkeenharjottajat j.n.e., jotka välittävät maanviljelystuotteita *ja muita tuotteita* — —.

Yksityiset maanviljelijät eivät voi saada sentinkään lainaa, vaikka heillä olisi kuinka paljon tahansa tuotteita panna siitä pantiksi.

Liikkeenvälittäjät — esimerkiksi viljakauppiaat, puuvillakauppiaat, ruokatavaroiden tukkukauppiaat, vähittäiskauppiaat ja kaikki sellaiset — saavat lainoja näistä rahastuskorporatsionin varoista, kun niillä on takuuksi panna vastaava määrä maanviljelystuotteita.

Tämän mukaan voi esimerkiksi "popkoornin" kaupustelija saada lainan, mutta se maanviljelijä, joka tuon "popkoornin" kasvatti, ei voi toivoakaan tätä "apua".

Pankit ja pankkiirit saavat "apua"— luonnollisesti, ja vielä kaiken lisäksi ulkomaiset liikkeenvälittäjätkin, kunhan vain käyttävät rahat tässä maassa.

Farmarit eivät voi saada senttiäkään.

Tästä kyllin selvästi näkyy, ketä varten ja kenen avustamiseksi tämä laki on suunniteltu. Sen tarkotuksena on avustaa aivan suoranaisesti rahapääomaa eikä ketään muuta. Rahapääoma saa tämän lakiehdotuksen kautta yhä lisää hallituksen rahavaroja käytettäväkseen — ja farmari jää yhä edelleen entiseen avuttomaan tilaansa.

Nyt kuitenkin on tämän maan suurin farmarien liitto — koko maan käsittävä grange liitto — jo kiiruhtanut lausumaan kiitoksensa senaatille ja hallitusherroille tästä "suurenmoisesta avusta", joka herrain pöydiltä on farmariparoille tipahtanut. Ja luultavaa on että suurin osa maanviljelijöistä todellakin luulee tästä hommasta heille apua olevan.

Kun lakiehdotus läpäisee alahuoneessa tulee se heti laiksi ja luonnollisesti kiiruhtavat maanviljelijät koettamaan saada lainoja lupauksen mukaan. Voimme kuvitella, miten se käy.

Sanokaamme että jollakin maanviljelijällä on 5,000 bushelia vehnää. Hän ei halua myydä sitä alhaisella hinnalla — tai ei saa sitä lainkaan myydyksi — sellainenkin on mahdollista, sillä ovathan etelävaltioiden puuvillanviljelijät paraikaa sellaisessa asemassa. Hän tarjoaa tämän vehnän takuuksi lainasta jollekin kaupanvälittäjälle. Tämä lainaa sitä vastaan esimerkiksi 200 dollaria — hän ei luonnollisesti anna enempää kuin on aivan välttämätöntä. Nyt ottaa hän farmarin 5,000 bushelin takuun ja vie sen pankkiin, saa sieltä vaikkapa 2,000 dollarin lainan. Pankkiiri taaskin esittää tuon 5,000 bushelin vehnätakuun rahastuskorporatsionille ja saa sitä vastaan lainan, joka vastaa sen todellista arvoa — ehkä 5,000 dollaria.

Siinä on lain käytännöllinen puoli. Siinä on se puoli, joka kaikkein selvimmin osottaa, kenen hyväksi tämä lakiehdotus on suunniteltu.

Amerikan maanviljelijäin "itsenäisyys" sai pahan kolauksen viime syksynä, kun rahapääoma — käyttämällä omia ja vieläpä hallituksenkin varoja — painoi maanviljelystuotteiden hinnat niin alas, että kaikki maanviljelijäin itsensäkin kerskumat sodanaikaiset "voitot" yhdellä iskulla pyyhkäistiin olemattomiin ja samalla tehtiin maanviljelijät velkojensa kautta sangen riippuvaisiksi pankeista ja muista rahanlainaajista. Nyt jo luulisi heidän itsensäkin huomaavan, miten sen "itsenäisyyden" laita on, kun oikein lakipykälillä osotetaan, ketä on rukoiltava ja ketä myöskin on toteltava, sillä emme tottele ketään niin nöyrästi kuin sitä, jolle olemme velkaa.

OMISTAJIEN SORMET NÄKYVÄT

Kuolemansyyn tutkijalautakunta Eurekassa, Calif., tutkittuaan Alaskan haaksirikkoa tuli siihen tulokseen että haaksirikon uhrit saivat kuolemansa hukkumisen kautta.

Kerrassaan ihmeteltävää!

Kyllä siinä on kulunut paljon viisasta järkeä ja "raskasta pohdintaa" ennenkuin tuohon suurenmoiseen johtopäätökseen on tultu. Ennenkuin nämä tutkimuksen tulokset julkaistiin, vallitsi kaikkialla mitä suurin tietämättömyys tästä asiasta. Olipa tosiaankin hyvä, kun saimme tietää etteivät nämä uhrit menettäneet henkeään esimerkiksi ylönsyömisen tai vaikkapa liiallisen vanhuuden heikkouden seurauksista — tai jostakin semmoisesta.

Ajatelkaahan:

Pelastuneet matkustajat syyttävät suoranaisesti laivapäällystöä ja epäsuorasti laiva-isännistöä, tavaton määrä suoria ja epäsuoria todisteita viittaa suorastaan laivojen omistajiin, ikäänkuin mahtava, jättiläissormi olisi osottamassa heitä, sanoen: Te, kurjat raukat, teidän voitonhimonne hukutti nämä ihmisolennot, teidän intohimoinen dollarikilpailunne sai aikaan tämänkin katastroofin — niin sittenkin koneisto, jonka on määrä osottaa syyllinen kuolemaan, sanoo että nämä uhrit vain noin jokapäiväisesti ja yksinkertaisesti — hukkuivat.

— — —

Tämä on vasta ensimäinen askel tämän onnettomuuden "oikeudellisissa vaiheissa." On mielenkiintoista seurata sitä ja nähdä, mitä keinoja käytetään, jotta laivan omistajat väistyvät maksamasta edes korvaustakaan menetetyistä ihmishengistä.

NIINKIN VOI MAILMASSA KÄYDÄ

Joku vuosi sitten oli eräässä idän ylemmässä koulussa oppilas, joka herätti erikoista huomiota terävien johtopäätelmiensä ja yleensä tarkkuutensa ja nopean edistymisensä kautta — jopa siihen määrään, että hänelle myönnettiin erinäisistä rahastoista stipendejä jatkaakseen opiskeluaan ulkomaillakin. Hän teki niin, mutta näiden opiskelujen jälkeen havaittiin että hän on "horjahtanut oikeaoppisuuden tieltä." Hänestä ei tullutkaan sitä viekasta ja musertavaa nykyisen yhteiskuntajärjestelmän puolustajaa ja järjestelmämme omistajien etujen ajajaa, jota toivottiin. Rahat olivat menneet hukkaan.

Nyt kirjottaa tämä nuori mies köyhälistön diktatuurista seuraavaa:

"Mutta tällä diktatuurilla on eräs toinen huomiota ansaitseva merkitys kuin se, joka sille annetaan poliittisena aatteena ja taisteluhuutona. Sen erikoinen arvo ei ole siinä, että se on diktatuuria. Diktatuuria on ollut ennenkin. Se ei ole edes siinäkään, että se on enemmistön diktatuuria vähemmistöä vastaan. Sellaistakin on ollut. Sen erikoinen merkitys poliittisena käytäntönä ja aatteenakin on siinä, että se on vetänyt niin äärettömän yksinkertaisen rajan ihmisten välille ja asettanut tämän rajan kansalaisoikeuksien ehdoksi.

Köyhälistön diktatuurin suuri merkitys on siinä, että se asettaa uuden määritelmän kansalaisoikeuksille, määritelmän, joka tekee kansalaisoikeuksien ehdot yksinkertaisimmiksi ja selvimmiksi kuin milloinkaan on asetettu hallituksen perustaksi.

Kansalaisoikeuksien ehtona on työ. Tämä ehto asettaa kansalaisoikeuksien ulkopuolelle vain mielenvikaiset ja lapset. Rotuun, luokkaan, väriin, sukupuoleen, uskontoon, omaisuuteen tai kasvatukseen nojautuvilla ehdoilla ei ole minkäänlaista merkitystä köyhälistön diktatuurin vallitessa."

"EI SINUN PIDÄ HIMOITSEMAN..."

Mailman imperialistien maiden alusmaiden pinta-ala on yhteensä yli kaksikymmentä miljoonaa neliömailia ja niiden asukasluku noin 575,000,000 — kolmasosa koko maapallon asukasluvusta. Sodan aikana ja seurauksena muuttui omistus-"oikeus" puoleen toista miljoonaan neliömailiin, jonka alueen matkassa kulkeutui 25,000,000 ihmistä — saman "omistusoikeuden" alaisena kuin aluekin.

Englannin alusmaat ovat yhteensä 13,000,000 neliömailia laajat, ja asuu niissä 400,000,000 ihmistä. Ranskalla ovat toiseksi suurimmat siirtomaa-alueet, 4,500,000 neliömailia, ja niissä ihmisiä 52,000,000.

Koko maapallon kaikkien siirtomaiden kauppa — vienti ja tuonti — oli v. 1920 yhteensä 11,000,000,000 dollaria — tehden tuonti 5,000,000,000 dollaria ja vienti 6,000,000,000. Siirtomaista vietiin raaka-aineita ja niihin tuotiin valmiita tavaroita.

Ennen sotaa oli Yhdysvaltain kauppa näiden kaikkien imperialististen maiden siirtomaiden kanssa jo huomattava. V. 1913 se teki dollareissa 1,039,000,000. Mutta vuoteen 1920 oli se kasvanut miltei nelikertaiseksi — tehden mainittuna vuonna 3,775,000,000 dollaria — ja muodosti kolmannen osan kaikkien imperialististen maiden yhteisen kaupan summasta näiden yhteisten siirtomaiden kanssa. Siis tuppasi Yhdysvaltain imperialismi syrjäyttämään emämaiden kaupan kaikkien imperialististen maiden siirtomaissa.

Mutta samalla kertaa ovat meidän imperialistimme tehneet sen havainnon, että se maa, joka omistaa siirtomaan, pystyy riistämään sitä paljoa edullisemmin kuin mikään ulkopuolinen maa, olivatpa muut edellytykset millaisia tahansa.

Ja tämä havainto on vaarallinen — vaarallinen imperialististen maiden näennäiselle rauhalle. Aina ennenkuin aseelliseen sotaan ryhdytään, täytyy sodasta hyötyjien, imperialistien, tehdä joku tällainen havainto.

— "Kapitalistisen kasaantumisen historiallista kulkua" kuvaa Marx ("Pääomassa") seuraavin sanoin: "Välittömien tuottajien pakkoluovuttaminen suoritetaan mitä häikäilemättömimmällä vandalismilla ja mitä alhaisimpain, likaisimpain ja inhottavimpain intohimojen vaikutuksesta. Omalla työllä kootun ja yksityisen riippumattoman työläisyksilön niin sanoaksemme työvälineittensä kanssa yhteenkasvamiselle perustuvan yksityisomaisuuden työntää sivuun kapitalistinen yksityisomistus, joka perustuu vieraan, vaikka muodollisesti vapaan työn riistämiseen... Työn jatkuva yhteiskunnallistuttaminen ja jatkuva maan sekä muiden tuotantovälineiden muuttuminen yhteiskunnallisesti eksploateeratuiksi (hyödyksi käytetyiksi), siis yhteiskunnallisiksi tuotantovälineiksi, sekä yhä jatkuva yksityisomistajain pakkoluovuttaminen pukeutuvat uusiin muotoihin. Nyt ei ole pakkoluovutettavana enää omataloudellinen työläinen, vaan useita työläisiä riistävä kapitalisti. Tämä pakkoluovuttaminen tapahtuu itsensä kapitalistisen tuotannon sisäisten lakien mukaan, pääomain keskittymisen kautta. Yksi kapitalisti iskee useita muita kuoliaaksi. Käsi kädessä tämän keskityksen eli useiden kapitalistien yhden hyväksi pakkoluovuttamisen kanssa kehittyy yhä lujemmille perusteille työprosessin yhteistoiminnallinen muoto, tieteen tietoinen käyttö, maan järkiperäinen käyttäminen, työvälineiden muuttuminen vain yhteisesti käytettäviksi, kaikkien tuotantovälineitten hyödyllisempi käyttö niiden ollessa yhdistetyn, yhteiskunnallisen työn välineinä, kaikkien kansojen kietominen maailmanmarkkinain verkkoon, ja sen kautta kapitalistisen valtiuden kansainvälinen luonne. — Kirjasta "Karl Marx".

Venäjälle palaamisesta

Kirj. L. Martens.

Jokainen käsittää Venäjällä, että venäläisten työläisten palaaminen Amerikasta on äärettömän suurimerkityksellinen tekijä meidän teollisuuslaitostemme uudelleen rakentamis yrityksessä. Erinäiset soviettilaitokset, joille tämän kysymyksen käsittely kuuluu, ovat ryhtyneet sitä vakavasti harkitsemaan ja tulevat ne tekemään kaikkensa löytääkseen tyydyttävän ratkaisun tälle pulmalle. Puolustus- ja työneuvosto oli ensimäisenä käsittelemässä sitä. Päätettiin että Yhdysvalloista palaaville työläisryhmille tullaan luovuttamaan kokonaisia myllyjä ja tehtaita sopimusten kautta, edellyttäen että he näyttäytyvät kykeneviksi johtamaan teollisuuttansa. Myöskin päätettiin avustaa kaikilla mahdollisilla keinoilla Amerikassa olevia työläisiä muodostamaan kaikenkaltaisia osuustoimintajärjestöjä — myös maanviljelyksellisiä — joille hallitus aikoo luovuttaa määrätyiksi ajoiksi ja ehdoilla erinäisiä työmaita ja tehtaita, taikka joutilasta maata, y. m. Kaikki nämä seikat, samoin kuin siirtolaisuudenkin järjestäminen on jätetty kansan työkomissariaatin erikoiskomitean haltuun. Tämä komitea on kokoonpantu ylimmän kansantalousneuvoston ja ammattiunioitten edustajista. Minä olen myöskin väliaikaisesti siinä komiteassa. Koska oli mahdotonta käsitellä tällä kertaa mitään laajempaa siirtolaisuutta, täytyi komitean ensi työkseen kokonaan lakkauttaa siirtolaisuus Yhdysvalloista. Niinpian kuin siirtolaisten vastaanotolle tarpeelliset seikat on saatu järjestetyksi, kuten riittävästi asunnoita, sekä koneisto, joka huolehtii siirtolaisten majoituksesta eri paikkakunnille, samoin kuin työn saannista, y.m., ja niin pian kun meillä on tilaisuus järjestää siirtolaisuutta sen lähtökohdasta, nim. Yhdysvalloista käsin, tullaan heti rajat avaamaan siirtolaisuuden vastaanottamiselle. Ensimäisiä välttämättömyyksiä jo paraillaan on järjstelyn alaisuudessa Moskovassa, Pietarissa ja muissa keskuksissa on jo otettu askeleita ruuan ja asunnon hankkimiseksi siirtolaisille. Kysymyksen loppuosa voidaan vasta sitten järjestää kunhan soviettihallitus on saanut lähetystönsä perustetuksi Yhdysvaltoihin.

Amerikasta saapuvat työläiset saavat omituiset työpaikkansa.

Komitea on jo aloittanut työskentelyn Työ- ja Puolustusneuvoston suunnitelmien mukaisesti mikäli on kysymyksessä kokonaisten tehdasten luovuttaminen Amerikasta palaaville työläisryhmille. Niinpä hiljakkoin Yhdysvalloista palannut työläisryhmä sai haltuunsa hyvin varustetun autotehtaan "Amon" Moskovassa. Toverimme Arthur Adams, entinen New Yorkin teknillisen avustusyhdistyksen johtaja on tullut valituksi yhdeksi tämän tehtaan taloudenhoitajista. Ryhmään tätä nykyä kuuluu 100 henkilöä. He tulevat pian panemaan tehtaan käyntiin, ja saattaakseen tuotannon tarkoitustaan vastaavalle pohjalle tulevat he kutsumaan edellämainitun komitean ja Sovietti Venäjän teknillisen avustusyhdistyksen välityksellä 1,000 autoteollisuustyöläistä lisää Yhdysvalloista.

Kyselyt tehtävä suorastaan Sovietti Venäjälle.

Henkilöt, jotka haluavat saada jotain tietoja, jotka koskevat työläisten palaamista Yhdysvalloista, voivat kirjoittaa suorastaan uudestisiirtymiskomitealle (Re-emigration Committee). Venäjälle aikovien osuuskuntien tulee ilmoittaa komitealle jäsenluvustaan sekä laatia tarkka luettelo koneista, työkaluista ja muista välineistä, mitä pystyvät tuomaan muassaan.

Ainoastaan järjestettyjä ryhmiä voidaan vastaanottaa.

Nykyisten olosuhteiden vallitessa ainoastaan järjestetyt ryhmät, jotka voivat tuoda muassaan mahdollisimman täydet työvälineet, mitä sillä työalalla tarvitaan, johon heillä on aikomus ryhtyä Venäjälle päästyään, voivat täällä menestyksellisesti työskennellä. Suuresti haluttuja olisivat järjestöt, kuten maanviljelys osuustoimintayhdistykset, käsittäen miten suuren jäsenmäärän tahansa joiden olisi tultava enemmän taikka vähemmän täydelliset maanviljelyskoneet, y. m. välineet muassaan. Samoin myöskin kuten esimerkiksi rakennusosuuskunnat, räätälien osuuskunnat, hatuntekijäin osuuskunnat j.n.e. Työläisten tulee pitää mielessään, että ennenkuin olosuhteet ovat täällä muuttuneet paremmiksi, työläiset ja ja työläisryhmätkin, jotka tulevat ilman työkaluja Venäjälle, ovat useassa tapauksessa ainoastaan tasavallan rasituksena.

Venäläisiä työläisiä tullaan ehkä kutsumaan Amerikasta.

Kaivostyöläisten Unioitten konferenssi tulee piakkoin kokoontumaan Moskovassa. Tässä konferensissa tulee m. m. keskusteltavaksi kysymys suhtautumisesta venäläisiin työläisiin Amerikassa. Kaivosmiesten unio tule pyytämään venäläisiä kaivantomiehiä Yhdysvalloista palaamaan Venäjälle, avustamaan Donets*) alueen uudelleenrakentamisessa. Venäläisten kaivosmiesten avunanto Amerikasta Donetsin alueelle olisi äärettömän merkityksellistä. Tulen yrittämään aikaansaada läheistä yhteyttä venäläis-amerikkalaisten työläistn järjestöjen, ja virallisten soviettilaitosten, sekä ammattiunioitten välillä.

(HUOM.) New Yorkissa on perustettu Suomalaisten keskuuteen alaosasto Neuvosto-Venäjän teknillisestä avustusyhdistyksestä, joka toimii ainoastaan New Yorkissa ja lähi ympäristössä, Neuvosto-Venäjän uudelleen rakentamiseksi.

Komitea.

*) Käsittää pääasiallisesti hiilikaivoksia. — J. M.. (Suom.)

JUTUN JATKOA

Se "luokkataistelija" siellä kongressissa

Olimme kerrassaan unohtaneet ettei että työväenluokalla on "edustaja" kongressissa, mutta selaillessamme kongressin pöytäkirjoja, havaitsimme että onhan siellä — ja vielä sellainen, jota toiset "edustajat" haukkuvat "sosialistiksi". Meyer London on hänen nimensä ja "edustaa" hän erikoisesti New Yorkin köyhälistöä, kykyjensä mukaan ja sen kaikenpuolisen vararikon tehneen sosialistipuolueen toimeenpanevan komitean — josta myöskin kuulee joskus, ainakin silloin, kun se taaskin tarvitsee rahaa — tarkan valvonnan ja vaalimisen alaisena.

Hän on ottanut ja pitänyt puheen. Kun äskettäin sangen vakavasti harkittiin voitonmerkkeinä tähän maahan tuotua ase-romua — miten se olisi jaettava "kansan kasvatusta ja etua" silmällä pitäen — niin sai London tunnin aikaa vastustaakseen romun levittämistä ympäri maata. Hän kehotti upottamaan sen meren syvyyteen — ja osotti tällä päässeensä kehityksensä sen asteen ohitse, jossa kehotetaan aseista valmistamaan auroja ja muita hyödykkeitä.

Hänen puhettaan kuitenkin keskeyttelivät tuon tuostakin puhtaasti porvarilliset kongressimiehet, jotka haukkuivat Londonia "sosialistiksi" ja käsittelivät häntä ja hänen kehotustaan kovakouraisesti. Tätä kesti hän kuitenkin niin hyvin kuin voi siihen saakka, että texasilainen kongressimies Blanton rupesi häntä säälimään ja keskytti erään toisen keskeyttäjän ja lausui:

"Minä en kärsi sosialismia. Kymmeneen vuoteen en ole sallinut yhdenkään sosialistin puhua kongressimiespiirissäni sekaantumatta asiaan. Mutta me täällä, jotka tunnemme Meyer Londonin, tiedämme että Meyer London on rehellinen ja suora mies, jolla on korkeita ihanteita — luonnollisestikin oman mielipiteensä mukaan — ja että hän on oppinut mies; ja vaikka vihaankin sosialismia ja vaikka olen tukahduttanut sen omassa piirissäni, niin täytyy minun oikeudenmukaisena miehenä sanoa että jos kaikki sosialistit olisivat Meyer Londonin kaltaisia, niin ei niissä olisi mitään vikaa."

Samaahan mekin olemme koettaneet sanoa — nimittäin että jos kaikki sosialistit olisivat noita säälittävän surkeita oikeistolaisia, niin ei kapitalistien ja hedän etujaan ajavien mielestä heissä olisi pieninkään vikaa. Kapitalistit tietävät — ja me tiedämme — että kapitalisti vihaa sosialismia, mutta kun tulee kysymykseen oikeistososialisti, niin on hän yhtä "rehellinen ja suora" ja — oman mielipiteensä mukaan — omaa "yhtä korkeita ihanteita" kuin kuka muu kapitalistien etujen ajaja tahansa.

"Meidän" oikeistolaisemme — jotka ovat kauheasti kiukustuneet meihin juuri nykyään monenkinlaisista syistä — inttävät että olemme olleet väärässä, kun olemme heistä tuollaista sanoneet. Mutta kaippa tämän uskovat nyt hekin, kun kerran kapitalistit itse sanovat, miten asianlaita todella on.

Muuten tuo Blantonin puhe vaikutti Londoniin kerrassaan mahtavasti. Hän joutui niin koin suuressa määrin tunteittensa valtaan, ettei enää kyennyt jatkamaan puhettaan, vaikkei tunnista ollut kulunut vielä kuin neljännes. Hän tämän jälkeen tyytyi ajastaan luovutamaan viisi minuuttia kerrallaan jokaiselle, joka vaan halusi käyttää tämän ajan sosialismin haukkumiseen. Tätä jatkui siihen saakka, kunnes joku pyysi Blantonia selittämään, miten hän on tukahduttanut sosialistit kongressimiespiirissään, joten siellä nyt on enää vain tuhannen sosialistista äänestäjä, vaikka joitakin vuosia sitten siellä oli neljä tuhatta. Blantonille myönsi London taaskin viisi minuuttia, luonnollisesti — kuinkas muuten — eihän muu olisi voinut tulla kysymykseenkään. Ja Blanton avasi suunsa ja sanoiksi virkki:

"Ja nyt sanon ystävälleni, miten tukahdutimme heidät. Emme saa heidän tehdä mitään vastaamatta heille. Kun he sanovat jotakin kansä, jopa koko joukon. Niitä ei meillä nyt ole, jopa olemme tähän asti olleet jotenkin iloisetkin siitä, että olemme suureksi osaksi säästyneet "sivistyneiltä". Mutta nyt on jo toisin. Nyt kykenemme sietämään ja sulattamaan koko joukon sivistynyttä rojua, ja minä aavistan, että me lähimpinä 8—10 vuotena tulemme värväämään riittävästi nuoria teknikoita, lääkäreitä, juristeja ja opettajia voidaksemme pucluetovereilla hoitaa tehtaat ja suurtilat koko kansan hyväksi. Silloin on siis valtaan päässymme aivan luonnollinen ja käy varsin sileästi. Mutta jos sodan vaikutuksesta joudumme valtaan ennen aikojamme, niin ovat teknikot erityisiä vastustajiamme ja pettävät sekä kavaltavat meitä, missä vain voivat. Meidän täytyy käyttää hirmuvaltaa niitä vastaan ja kuitenkin ne meitä pettävät. Niin on aina käynyt Ranskassa vallankumouksille pienessä. Niiden täytyi tavallisessa hallinnossakin sallia täytettävän todella tyhjä vaativat alemmat paikat vanhoilla taantumuksellisilla, ja ne jarruttivat sekä lamauttivat kaiken. Siksi toivon, että varma, luonnonprosessin tyyneydellä ja kiertämättömyydellä etenevä kehityksemme pysyisi vanhoilla raiteillaan."

Kuten näistäkin otteista näkyy, oli Marxille ja Engelsille ensiksikin selvillä,

ettei vallankumous ole leikkiä.

He tutkivat sitä niinkuin tosissaan varustautuva sen edellytyksiä tutkii. He arvailivat, missä olossa olisi edulliset edellytykset ja missä epäedulliset työväen vallalle. He toivoivat, että se valtaan joutuminen voisi tapahtua edullisissa oloissa, mutta historiasta olivat he oppineet, että niin ei suinkaan aina tapahdu.

Oikeistososialistit ja marxilaisuus

Sitten antoi Pariisin Kommuni aihetta lukuisiin mietelmiin, joihin voi tutustua Marxin kirjasta "Kansalaissota Ranskassa" (etenkin sen kolmannesta luvusta). Kirjeessään Kugelmanille (12.IV.71) lausui Marx, että vanhan valtiovallan koneistoa ei voi sellaisenaan vallata, vaan on se särettävä. Ja arvostelussaan sos.-dem. sovitteluohjelmasta (1875) ruoski hän "kansanvaltion" kuvitelmia kapitalismin vallitessa ja puhuu "tusinademokratiasta", joka pitää demokraattista tasavaltaa tuhatvuotisena valtakuntana eikä aavista, että juuri tässä porvarillisen yhteiskunnan viimeisessä valtiomuodossa on luokkataistelu taisteltava loppuun."

Ja mitä Engels ajatteli "puhtaan demokratian" kelpoisuudesta kumoukselliseen kriisin tultua, siitä on kuvaavana eräs hänen lausuntonsa 1880 luvun keskivaiheilla: "Nyt ei voida odottaa, että meillä pulan tultua olisi heti valitsijain, s. o. kansakunnan enemmistö takanmme. Koko porvarisluokka ja feodaalisten, omistavain luokkien loput, suuri osa pikkuporvareita ja maalaisväkeä kerääntyy silloin fraasiensa puolesta erittäin vallankumouksellisesti esiintyvän äärimmäisen porvaripuolueen ympärille ja pidän hyvin mahdollisena, että ne tulevat väliaikaiseen hallitukseen ehkä enemmistöksikin. Kuinka silloin, vähemmistönä, ei ole menteltävä, sen on Pariisin helmikuun hallituksen (1848) sos.-dem. vähemmistö osottanut... Siinä tapauksessa, että meidän varaväkemme, 20—25 vuotiset, jotka eivät äänestä, vaan marssivat, astuu toimintaan, voitaisiin kulkea yli puhtaan demokratian rajan... Joka tapauksessa on meidän ainoa vastustajamme kriisin tullen ja sen jälkiaikana puhtaan demokratian ympärille keräytyvä yhteistaantumus". (Kuten Venäjän ja Saksan vallankumouksista taas niin selvästi näkyy.)

Engels siis otaksui, että sotaväki tulisi kulkemaan yli "puhtaan demokratian" rajan, varsinkin suuren europalaisen sodan yhteydessä. Artikkelissaan 1891 kirjottaa hän: "Tämä sota välttämättömyydellä joko johtaa välittömään sosialismin voittoon tai panee vanhan järjestyksen nurinniskoin kiireestä kantapäähän asti, ja jättää jälkeensä sellaisen rauniokasan, että kapitalistinen yhteiskunta kävisi mahdottomammaksi kuin koskaan; yhteiskunnallinen vallankumous kyllä voisi lykkääntyä 10—20 vuotta, mutta silloin sen täytyisi voittaa sitä nopeammin ja perinpohjaisemmin".

Samana vuonna Sorgelle kirjottamassaan kirjeessä lausuu hän: "Jos Saksa painetaan alas, niin myös meidät; kun taas parhaassa tapauksessa taistelu käy niin kovaksi, että Saksa voi pitää puolensa vain kumoukselliselilla keinoilla, ja me hyvin mahdollisesti pakostakin joudumme perässimeen ja saamme näytellä 1793... Mutta vaikka pitäisinkin aina kiusallisena, jos sotaan jouduttaisiin ja tämä veisi meidät ennen aikaamme valtaan, niin täytyy olla tältäkin varalta varustettu, ja olen iloinen, kun puolellani on Bebel, verrattomasti kyvykkäin meikäläisistä."

V. 1891 kirjotti Engles myös, että olisi hyvä, jos ei tarvitsisi pelata uhkapeliä. Hän arvioi näin: "Ottakaamme tuotantovälineet käsiimme ja käyttäkäämme niitä. Tarvitsemme teknillisesti kehittyneitä ihmi-